

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

МАКЕДОНСКИ
ЦЕНТАР ЗА
ГРАЃАНСКО
ОБРАЗОВАНИЕ

ПРОЈЕКАТ УСАИД-А О МЕЃУЕТНИЧКОЈ ИНТЕГРАЦИЈИ У ОБРАЗОВАЊУ (ПМИО)

**ШТА СМО
УРАДИЛИ
ДО САДА?**

ПМИО је четиригодишња иницијатива са буџетом од 5.2 милиона долара, којом су обухваћене све основне и средње школе у Македонији. Главни циљ ПМИО јесте јачање свести и обезбеђивање различитих обука, техничке подршке, и потстицај школским одборима, директору, наставницима и администрацији како би подржали међуетничку интеграцију у образовању.

На пројекту, у периоду јануар - јун 2014. године постигнуто је следеће за сваку од ових четири компоненте које су међусобно повезане и које се надопуњавају:

- ИНФОРМИСАЊЕ ЈАВНОСТИ И ЗАЈЕДНИЦА

- Припремни састанци у нових шест општина из Фазе 3 одржани су у Кавадарцима, Кочанима, Прилепу, Гостивару, Охриду и Скопљу у сарадњи са Центром за извођачке уметности „Мултимедија“ - партнер организацијом. На овим састанцима представљене су пројектне активности и донета је одлука које ће школе учествовати у обукама и креативним радионицама на тему промовисања културне разноликости и међукултурног дијалога.
- Одржана је обука едукатора за креативне радионице са наставницима из шест изабраних школа из Фазе 1. Ова обука је имала за циљ изградњу капацитета наставника у припреми модула и вођење предстојећих 12 креативних радионица са ученицима.
- Одржане су креативне радионице у оквиру шест изабраних школа у новим општинама у Фази 3, које су имале за циљ изградњу капацитета, ширење знања и вештина у развоју и примени међунационалне интеграције путем креативних метода и приступа.
- Одржана је форум позоришна дебата са екипом Пројекта међунационалне интеграције у образовању (ПМИО), партнер организацијама,

представницима УСАИДа, као и мастер едукаторима укључених у пројекат.

- Одржане су форум позоришне дебате са наставницима-члановима тимова за школску интеграцију из основних и средњих школа из више општина. Ове дебате су искоришћене као алат за дискусију у контексту међунационалне интеграције у образовању.
- Одржано је шест обука за израду мултимедијалних интернет садржаја у контексту међунационалне интеграције у образовању (Млади преко медија) у сарадњи са македонским институтом за медије (МИМ). Овим обукама присуствовало је по два ученика и наставника из средњих школа са подручја региона Скопља, Кавадарца, Прилепа, Кочана, Гостивара и Охрида. Ове обуке помажу наставницима и ученицима да развију своје вештине у припреми мултимедијалних интернет садржаја преко којих ће промовисати активности својих школа.
- У оквиру активности „Дебате за интеграцију у школама“ одржане су јавне дебате у дебатним клубовима средњих школа са подручја општина Куманово, Кичево, Штип, Чаир и Струга. На овим дебатама ученици дебатели су путем дебате изразили своје ставове на темама повезаним са међунационалном интеграцијом у образовању.

Обука едукатора за креативне радионице са наставницима из изабраних шест школа из Фазе 3, одржана у Скопљу.

Форум позоришна радионица са наставницима-члановима СИТа из основних и средњих школа са подручја већине општина у Македонији, одржана у Скопљу.

- Поводом 8. Марта - Дана жена израђен је кратки видео спот са учесницима креативних радионица из средње школе „Арсени Јаков”. У овом видео споту говори се о бенефитима добијеним путем креативних радионица. Видео спот је објављен на следећем линку: <https://www.youtube.com/watch?v=WuyZ7KiHGxA>.
- Ученици средње школе „Димитрија Чуповски” из Велеса представили су завршне производе истраживања студије случаја. Екипа од десет младих истраживача у чијем саставу су се нашли представници свих етничких заједница заступљених у школи, представила је добре практике које су произашле из овог истраживања.
- Тим Пројекта међунационалне интеграције у образовању (ПМИО) проследио је и документовао заједничке активности ученика и завршне промотивне догађаје о производима активности које су се одвијале између партнер-школа. Детаљније информације о овим активностима као и презентације објављене су на веб страници Пројекта међунационалне интеграције у образовању (ПМИО).
- Поводом успешног завршетка процеса реновирања у три школе на подручју општина Винаца, Битољ и Кочани организовани су свечани догађаји на којима су свечано пресечене и траке.

Јавна дебата између ученика средње школе „Цвеиан Димов” са њодручја града Скопља и средње школе „Јосиф Броз Тито” са њодручја ошћине Центар. Дебата ѡредставља део циклуса дебата насловљених „Дебате за интеграцију у школама”. Овај догађај се одржао у ошћинској згради ошћине Чаир.

ИЗГРАДЊА КАПАЦИТЕТА ШКОЛСКОГ РУКОВОДСТВА И НАСТАВНИКА

- На наставничким факултетима у Македонији одржан је Форум за међунационалну интеграцију у образовању са циљем да се развије концепт међунационалне интеграције у образовању на наставничким факултетима.
- Организовано је седам регионалних састанака у Кочанима, Кавадарцима, Прилепу, Гостивару, Охриду и Скопљу. Овим састанцима присуствовали су представници општина као и основне и средње школе које су укључене у Фазу 3 имплементације пројекта. Циљ састанака састојао се у томе да се учесници упознају са концептом међунационалне интеграције у образовању и добију смернице како би започели са пројектним активностима.
- Извршена је ревизија базичног модула која је допуњена и практичним активностима и видео презентацијом са примерима успешних практика за унапређивање међунационалне интеграције у образовању. Додата је и сесија за праћење активности међунационалне интеграције у образовању на нивоу школе и извршене промене у годишњем планирању.
- Одржана је једнодневна радионица са мастер едукаторима за менторску подршку чији се циљ састојао у развоју вештина едукатора у менторству путем практиковања техника и стратегија за давање повратних информација о заједничким активностима ученика мешаног етничког састава.
- Завршене су обуке екипа за школску интеграцију из циклуса тродневних обука са тимовима за школску интеграцију (ТШИ) из 183 основних и средњих школа укључених у Фазу 3. Циљ ових обука састојао се у упознавању учесника са концептом међунационалне интеграције у образовању.
- У сарадњи са екипом државних просветних инспектора прилагођени су инструменти у Приручнику о интегралној евалуацији чиме је омогућено укључивање елементарне међунационалне интеграције у одговарајуће инструменте који се употребљавају при интегралној евалуацији.

ФОТОГРАФИЈА МЕСЕЦА

Поводом завршетка процеса реновирања у ОШ „Никола Карев” из Кочана а у шкоу свечано догађаја пресецања траке, ѡ први ѡшћинисан је Меморандум о ѡаршнерству између школа ОШ „Форина” са њодручја Гостивара и ОШ „Никола Карев” из Кочана.

- У Струги је одржана **дводневна радионица** за обуку наставника-тренера у циљу спровођења заједничких спортских и забавних активности са ученицима а на којој су учествовале екипе наставника из 10 основних вишејезичких школа.
- Одржана су **четири менторска сусрета намењена школама из Фазе 2** како би се ове школе подржале у успешној реализацији и праћењу активности које се односе на међунационалну интеграцију.
- Одржани су **менторски сусрети намењени представницима стручних служби, школским одборима и општинским саветницима за образовање из пилот Фазе и Фазе 2**. Циљ ових сусрета састојао се у сагледавању функционалне постављености између укључених страна у Пројекат међунационалне интеграције у образовању (ПМИО) на локалном нивоу; у добијању повратне информације о статусу реализације активности Пројекта међунационалне интеграције у образовању (ПМИО), како и дефинисање кључних активности намењених циљним групама.
- У девет основних школа спроведене су **заједничке спортске и забавне активности** са 405 ученика и 44 наставника.
- Одржан је први менторски сусрет** са 182 школе из Фазе 3 чији се циљ састојао у обезбеђивању стручне подршке тимовима за школску интеграцију у спровођењу обука за дисеминацију на нивоу школа.
- Са представницима стручних служби и школским одборима одржане су обуке намењене школама из Фазе 3**. Овим обукама присуствовало је осам група представника а главни циљ састојао се у томе да се учесници упознају са приступима, методима и активностима који се односе на укључивање и активно учешће родитеља у међунационалној интеграцији у школама, као и на практични допринос школских одбора у променама које се тичу Пројекта међунационалне интеграције у образовању (ПМИО).
- Концепт Пројекта међунационалне интеграције у образовању (ПМИО)** увршћен је у предметне програме на наставничким факултетима. У осам наставних програма унете су промене општијег карактера, док су у четири наставна програма промене унете детаљније а наведене су и описне одреднице.

Спортске и забавне активности са ученицима ОШ „Алија Јевовић“ из села Башинци на њерињорији оишћине Сџугеничани.

Ученици њромојивног догађаја њроизвода заједничких ученичких активности између ОШ „Браћа Рамиз Хамид“ из оишћине Шуџо Оризари, уједно и домаћини догађаја, и ОШ „7-ми Марси“ из оишћине Чаир.

МОДЕЛ ШКОЛА

- У свакој модел школи **одржани су сусрети консултативног карактера са члановима СИТа и лицима која спроводе активности** како би се училе добре пракције приликом спровођења пројектних активности. Представљен је и модел за креирање презентације промовисања пројекта.
- Одржани су **сусрети консултативног карактера** са тимовима укљученим у праћење пројектних активности у модел школама при што је извршена и анализа постигнућа са фокусом на будућим изазовима за сваку школу посебно.
- Организовани су промотивни догађаји** о свим пројектним активностима модел школа на којима се се радило у првом полугођу а затим је свака школа наступила и извела једну интегрисану тачку.
- Одржана је **дводневна обука намењена школским одборима** из свих модел школа на којој су били присутни саветници Сектора за развој образовања (СРО), одговорна лица за праћење активности у модел школама, као и представници партнер организације Сумнал. Циљ ове обуке састојао се у томе да се чланови школског одбора ближе упознају са активностима Пројекта за међунационалну интеграцију (ПМИО).
- Екипа Пројекта за међунационалну интеграцију (ПМИО) одржавала је **редовне сусрете за подршку** у модел школама са фокусом на праћење активности, побољшање у процесу постизања међунацио-

налне интеграције и планирање завршних промотивних догађаја са производима које произилазе из пројектних активности.

- Организоване су **обуке за укључење родитеља у школским активностима** на којима су учествовали родитељи из шест модел школа. Циљ ових обука састојао се у томе да се родитељи упознају са концептом идеалне школе са аспекта међунационалне интеграције, а затим су израђени и конкретни акциони планови.
- У основној школи „Петар Здравковски ПЕНКО” из Скопља пилотирано је **осам радионица за усвајање језика**, по четири радионице за две формиране групе од по 20 ученика који похађају наставу на македонском и албанском језику.
- Одржана је **дводневна обука за подизање свести родитеља о потреби за учењем језика суседа**. Ова обука је намењена родитељима из свих основних модел школа како би се омогућило упознавање са различитим стратегијама за изучавање језика „суседа”, као и откривање препрека које то не дозвољавају.
- Одржане су **две обуке са члановима СИТа из модел школа** са СИТовима из свих основних и средњих модел школа како би се изградила групна кохезија и сарадња између чланова СИТа из сваке школе.
- Одржане су **две обуке за израду мултимедијалних интернет садржаја у контексту међунационалне интеграције у образовању** како би се омогућило учесницима у реализацији активности у модел школама да развију основне вештине и знања у креирању мултимедијалних садржаја.

Пилоџирање радионица за усвајање језика са њрвацима основне школе „Пеџар Здравковски Пенко” из Скопља.

- Поводом 7. Марта-Дана албанског наставника, и 8. Марта-Дана жена, одржане су **четири приредбе у модел школама**, на којима су ученици који похађају наставу на различитим наставним језицима наступили са својим програмом и интегрисаном тачком.
- **На иницијативу родитеља спроведене су следеће активности**: прослава Летника у основној школи „Братство и јединство” из Охрида, израда украса од хартије поводом Дана пролећа у основној школи „Санде Штерјоски” из Кичева, спортски турнир у малом фудбалу у СЕУ „Гостивар”, као и многе друге активности.
- **Одржане су радионице са СИТовима из партнерских модел школа** како би дошло до развијања стратегија за даљу реализацију пројектних активности као и сагледавање ефеката који из њих произилазе.
- **Одржана су три промотивна догађаја у модел школама** у Куманову, Охриду, и Гостивару на којима су промовисане активности и производи путем сајамских штандова, путем приказа мултимедијалних садржаја свих остварених активности у школама у оквиру Пројекта за међунационалну интеграцију (ПМИО), као и путем наступа интегрисаних тимова пригодним културно-забавним програмом. Овим догађајима присуствовао је велики број наставника, ученика, родитеља, као и представника локалних оразовних институција.
- **Извршена је самопроцена партнерских модел школа** из Куманова у којој су као испитаници учествовали сви наставници, 60 ученика и 30 родитеља. Екипа Пројекта за међунационалну интеграцију (ПМИО) обрадила је податке ове самопроцене и саопштила их на радном састанку.

Пилоџирање радионица за усвајање језика са њрвацима основне школе „Пеџар Здравковски Пенко” из Скопља.

СТИМУЛАНС ЗА ШКОЛЕ

- **Позив за слање апликација** достављен је у 138 средњих и основних школа из 30 општина које имају право да доставе апликацију за избор десет нових школа у активностима Компоненте 4 за 2014. годину.
- **Изабране су три модел школе које ће бити укључене у Компоненту 4 у 2014. години.** Избор је начињен на тај начин што су најпре дефинисани критеријуми о рангирању модел школа, затим је оцењено свих шест модел школа и на крају је донета одлука да се у Компоненту 4 укључе ОУ „Братство и јединство” из Охрида, ОШ „Санде Штерјоски” из Кичева и СЕОУ „Гостивар” из Гостивара. Ове школе су оцењене највишим оценама.
- Од 99 примљених апликација школа (што представља 70% одзива), **изабрано је 10 школа које ће бити укључене у активности из Фазе 3 Компоненте 4.** Након сумирања резултата радне групе добијена је листа најбоље ранжираних школа.

Изабрани училишта во Компонента 4 – Фаза 3

1	Пелагонија	Прилеп	Тополчани	ОУ	Круме Волнароски
2	Скопје	Кисела Вода	Драчево	ОУ	Кузман Шапкарев
3	Полог	Гостивар	Чајле	ОУ	Чајла
4	Пелагонија	Кривогаштани	Обршани	ОУ	Јонче Смугрески
5	Скопје	Ѓорче Петров	Скопје	ОУ	Ѓорче Петров
6	Скопје	Илинден	Илинден	ОУ	Гоце Делчев
7	Пелагонија	Крушево	Крушево	ОУ	Наум Н. Борче
8	Југоисток	Богданци	Богданци	ОУ	Богданци
9	Полог	Врапчиште	Врапчиште	ОУ	Врапчиште (Чеде Филипоски)
10	Југозапад	Делбар	Долно Косоврасти	ОУ	Ристе Ристевски

- У десет школа из фазе 3 **формирани су тимови за реновирање школа (ТРШ)** а у три модел школе одржани су ванредни састанци.
- У свих 13 школа из фазе 3 одржане су **обуке тимова за реновирање школа (ТРШ) о одржавању школа** са фокусом на уочавање потреба за реновирањем, постављање приоритета и припрему апликације за реновирање.
- У истим школама одржане су **обуке тимова за реновирање школа (ТРШ) о одржавању школа** са фокусом на припрему годишњих планова и буџета за одржавање школе и сакупљање додатних средстава.
- У ОУ „Никола Карев” из општине **Кочани извршен је технички пријем** активности за изградњу главног улаза у школској згради. Ове активности финансира Одељење за капитално инвестирање (ОКИ) при Министарству образовања и науке (МОН).
- **Припремљен је заједнички план за заштиту животне околине** јер би активности извођења радова приликом реновирања школа могле да имају потенцијално негативни утицај на њу. УСАИД је одобрио достављени план. Извођење радова реновирања школа који су обухваћени Компонентом 4 у 2014. години одвијаће се у сагласности са овим планом о заштити животне средине.
- 13 школа из фазе 3 припремиле су и доставиле **апликације за реновирање пројекта од приоритетне важности.**

- Градоначелници општина и директори школа потписали су **меморандуме о сарадњи** за реновирање осам школа из Фазе 3. Овим меморандумима све укључене стране су предузеле активности у процесу реновирања.
- **Расписани су јавни тендери за избор најповољнијих извођача** радова за реновирање у осам школа, а за три тендера организовано је и јавно отварање понуда.

Пошћисивање Меоорандума о сарадњи о преузимању обавеза приликом извођења пројекта реновирања основне школе „Ђорче Пејџров” из Скопља.

Очекујемо ваше љиче, догађаје, новосџи...

Контактирајте са нама и размените на адреси: ул. Козле 1-б, 1000 Скопје, info@mcgo.org.mk

ИНФОРМАТОР

Јун 2014

ДИРЕКТНО ИЗ ПМИО

6

Обука о процени школских објеката коју су љрисусџивовали љредсџавници ОШ „Санџе Шџерјоски“ из Кичева, ОШ „Брајтсџиво и Јединсџиво“ из Охрида, и ОШ „Рисџе Рисџевски“ из Доњеџ Косоврасџа.

Свечано љресецање џраке чиме је обележан завршеџак љроцеса реновџрања у основној школи „Ђорѓи Суџарев“ из Биџоља.

ДА ЛИ СТЕ ЗНАЛИ ДА?

Facebook странице УСАИД Македонија заједно са Пакистаном, Непалом и Јорданом је водећа земља са највише посетилаца.

Тренутно имамо преко 16,000 „лајка“.

И не заборавите да посетите Facebook страну УСАИД Македонија и да притиснете

Пројекат УСАИД-а о међуетничкој интеграцији у образовању имплементиран је у партнерству са седам локалних организација: Центар за људска права и разрешавање конфликта, Љоја, Сумнал, Мултимедиа, Моја каријера, Македонски институт за медијуме и Омладински образовни форум.

КОРИСНЕ ИНФОРМАЦИЈЕ И САВЕТИ

Наша веб-страница
www.pmio.mk

нуди вам информације у вези Пројекта УСАИД-а о међуетничкој интеграцији у образовању - догађаји, приче и могућности, припремљене и омогућене од стране пројектног тима, и наших сарадника.

Позивамо вас да је посетите!

Ми смо и џамо љрисусџни са нашим усџешним љричама!

НЕШТО НЕОБАВЕЗНО ОД ПМИО-а

Поводом љразника Осмоџ марџа, ученице Маџдалена и Дријана које су учесџивовале у креативним радионицама у средној школи „Дрсени Јовков“, џворе о љријателсџиву које је насџало међу њима у џоку одржавања радионица.

Информације дате у овом информатору нису официјалне информације Владе САД и не представљају гледиште или став Агенције за међународни развој САД или Владе САД.